
Stanowisko

Uniwersyteckiej Komisji Finansowej

Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich

w sprawie zainicjowania podstaw prawnych utworzenia kapitałów żelaznych uczelni publicznych poprzez przekazanie obligacji Skarbu Państwa

Uniwersytecka Komisja Finansowa KRUP postuluje podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do utworzenia systemu kapitałów żelaznych uczelni publicznych, których podstawowym źródłem byłyby obligacje Skarbu Państwa przekazywane uczelniom przez państwo. Dodatkowym źródłem tworzenia kapitału mogłyby być darowizny, spadki, zapisy testamentowe, wpłaty absolwentów, środki przekazywane przez przedsiębiorców, a także część nadwyżek finansowych uczelni.

W ocenie Komisji obecny model finansowania szkolnictwa wyższego oparty niemal wyłącznie na corocznej subwencji nie sprzyja budowaniu długoterminowej stabilności finansowej uczelni. Uniwersytety nie dysponują instrumentami pozwalającymi na tworzenie trwałych źródeł dochodów, które mogłyby wspierać realizację strategicznych przedsięwzięć naukowych, dydaktycznych i infrastrukturalnych niezależnie od bieżącej sytuacji budżetowej państwa.

Dlatego zasadne wydaje się stworzenie ustawowego mechanizmu polegającego na wyposażeniu uczelni publicznych w kapitał żelazny utworzony poprzez nieodpłatne przekazanie przez Skarb Państwa długoterminowych obligacji. Kapitał ten miałby charakter trwały i niepodlegający zbyciu ani wykorzystaniu na finansowanie bieżącej działalności. Uczelnie mogłyby natomiast wykorzystywać odsetki oraz inne świadczenia wynikające z posiadania obligacji.

Rozwiązanie takie pozwalałoby na stworzenie stabilnego, przewidywalnego i niezależnego od corocznych decyzji budżetowych źródła dochodów

wspierających rozwój uczelni. Jednocześnie nie wymagałoby to angażowania znacznych środków budżetowych w jednym roku, gdyż finansowanie następowałoby poprzez emisję instrumentów dłużnych Skarbu Państwa.

Warto podkreślić, że proponowany model nie stanowiłby alternatywy dla subwencji ani uzasadnienia dla ograniczania finansowania publicznego szkolnictwa wyższego. Wręcz przeciwnie, postulujemy, żeby kapitał żelazny pełnił funkcję dodatkowego mechanizmu wzmacniającego bezpieczeństwo finansowe uczelni oraz umożliwiającego finansowanie przedsięwzięć o charakterze długookresowym.

W opinii Komisji utworzenie kapitałów żelaznych opartych na obligacjach Skarbu Państwa stanowiłoby ważny element budowy długofalowej polityki państwa wobec szkolnictwa wyższego i nauki, wzmacniając stabilność finansową uczelni, ich autonomię oraz zdolność realizacji strategicznych celów rozwojowych.

Przewodniczący
UKF KRUP

dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. uczelni